

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Методика селекційного
експерименту»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Код і найменування спеціальності	201 Агрономія
Тип і назва освітньої програми	ОПП Насінництво і насіннєзнавство
Курс, семестр	3курс 1семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	ННІ агротехнологій, селекції та екології Кафедри селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробника (-ів)	Тищенко Володимир Миколайович, доктор с.г. наук, професор <i>Контакти:</i> ауд.406 (навчальний корпус №4) e-mail: volodymyr.tyshchenko@pdau.edu.ua

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Фахові знання з селекції, генетики, рослинництва, сучасні технології насінництва.
Компетентності	<i>Загальні компетентності (ЗК):</i> ЗК 2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих й аграрних наук. ЗК 3. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для досліджень.
Програмні результати навчання / Результати навчання	РН 2. Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності. РН 10. Уміти обирати та використовувати відповідні технології виробництва для отримання рослинної біомаси і якісного насіння сільськогосподарських культур

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Навчальна дисципліна «Методика селекційного експерименту» має вагоме значення для формування ключових соціальних навичок (soft skills) у здобувачів вищої освіти. Вивчення цієї дисципліни сприяє розвитку таких навичок, комунікація, лідерські якості, креативність, організаторські здібності, робота з інформацією, системне мислення які є необхідними для успішної професійної діяльності в галузі сільського господарства. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі приймають участі у групових обговореннях та презентаціях, де повинні чітко і зрозуміло донести свої ідеї та результати досліджень. Отже, навчальна дисципліна «Методика селекційного експерименту» не лише забезпечує глибокі знання у сфері насінництва, але й суттєво сприяє розвитку соціальних навичок, необхідних для успішної професійної діяльності в будь-якій галузі.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни - формування у здобувачів вищої освіти знань про біологічним, морфологічним та адаптивним властивостям сортів та гібридів сільськогосподарських культур, а також уміло використовувати знання в підвищенні врожайності польових культур. Оволодіння студентами нормативно-правовою бази сортового насінництва та вмінням впроваджувати у виробництво насіння підвищеного генетичного рівня з цінними спадковими властивостями та високою посівною здатністю для створення високопродуктивних і високоякісних поколінь рослин. Оволодіти навичками з розробки та вдосконалення технологій виробництва насіння сортів і гібридів польових культур, а також набуття студентами необхідних для фахівця вмінь використовувати отримані знання і навички для вирішення конкретних практичних завдань.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Розвиток і становлення селекції як науки. Предмет та завдання генетики.

Тема2. Генетика, як теоретична основа селекції с.-г.культур.

Тема3. Селекція з основами генетики пшениці озимої.

Тема4. Селекція з основами генетики пшениці ярої.

Тема5. Селекція з основами генетики гороху.

Тема6. Селекція з основами генетики ячменю.

Тема7. Селекція з основами генетики кукурудзи.

Тема 8. Селекція з основами генетики олійних культур

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Лекція, пояснення, практичні роботи, конспектування, використання мультимедійних презентацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання

Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат,

	<p>фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Для здобувачів вищої освіти очної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування здобувачем вищої освіти навчального матеріалу із наступною перевіркою отриманих знань у письмовій чи усній формі.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ.</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Складання заліку для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти, що візується завідувачем відповідної кафедри та деканом факультету / директором інституту / завідувачем аспірантури і докторантури. Кількість навчальних дисциплін, які можна перездати здобувачу вищої освіти за весь період навчання, не повинна перевищувати чотирьох. Оцінка, отримана під час перездачі є остаточною.</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Жатова Г. О. Загальне насіннєзнавство : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2024. 273 с.
2. Мазур О.В., Мазур О.В., Лозінський М.В. Селекція та насінництво польових культур: навчальний посібник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 348 с.
3. В.Д. Паламарчук, В.А. Доронін, О.М. Колісник, О.О. Алексєєв. Основи насіннєзнавства (теорія, методологія, практика): Монографія. Вінниця: «Друк» 2022. 392 с.

Допоміжні

4. Молоцький М.Я., Васильківський С.П., Князюк В.І., Власенко В.А. Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин: Підручник. К.: Вища освіта, 2006. 463 с.
5. Молоцький М.Я., Васильківський С.П., Князюк В.І. Селекція і насінництво сільськогосподарських культур: Практикум. Біла Церква, 2008. 188 с.
6. Каленська С.М. Насіннєзнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: Навчальний посібник Вінниця: ФОП Данилюк, 2011. 320 с.
7. Макрушин М.М., Макрушина Є.М. Насінництво: підручник. ВД «Аріал», 2011. 476 с.
8. Кириченко В.В., Рябчун Н.І., Єльніков М.І. Спеціальна селекція і насінництво польових культур: навчальний посібник. Харків: ІР ім. В.Я. Юр'єва НААН України, 2010. 462 с.
9. Чекалін М.М., Тищенко В.М., Баташова М.Є. Селекція та генетика окремих культур: навчальний посібник. Полтава: ФОП Говоров С.В., 2008. 368 с.
10. Шевніков М.Я., Тищенко В.М., Костенко М.П. Вивчення ультраскоростиглих сортів проса в поукісних і післяжнивних посівах залежно від попередників і способів сівби. Вісник Полтавської державної аграрної академії, 2021. №4. С. 112-119.
11. Макаова В.Е., Tyshchenko V.M. Analysis of physiological mechanisms of adaptation and resistance of winter wheat accessions of different geographical origins. Селекція і насінництво, 2023. Випуск 123, с. 108-119.

Інформаційні ресурси

12. www.agro-business.com.ua. – Журнал «Агробізнес сьогодні».
13. www.ukragroconsult.com.ua. – Сайт УкрАгроКонсалт.
14. ukrseeds.org.ua. – Сайт Насінневої асоціації України.
16. <http://www.ukragroconsult.com> – Сторова сертифікація насіння як чинник підвищення ефективності діяльності насінневої галузі.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри селекції, насінництва і генетики, протокол від «02» вересня 2024 року № 1.

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти*			Разом
	виконання практ. завдан- ня	опиту- вання	виконан ня завдань сам. роб.	
Тема 1. Вступ. Розвиток і становлення селекції як науки. Предмет та завдання генетики.	6	4	2	12
Тема 2. Генетика, як теоретична основа селекції с.-г.культур.	6	4	2	12
Тема 3. Селекція з основами генетики пшениці озимої.	6	5	2	13
Тема4. Селекція з основами генетики пшениці ярої.	6	4	2	12
Тема 5. Селекція з основами генетики гороху.	6	5	2	13
Темаб. Селекція з основами генетики ячменю.	6	4	2	12
Тема 7. Селекція з основами генетики кукурудзи.	6	5	2	13
Тема 8. Селекція з основами генетики олійних культур.	6	5	2	13
Разом	48	36	16	100

Шкала та критерії оцінювання

виконання практичного завдання

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його висвітлює. Наводить конкретні приклади. Здобувачем виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на деякі контрольні запитання; наведена спеціальна термінологія для проведення літературного пошуку.
2-4	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не аргументовано його висвітлює. Наводить не конкретні приклади. Здобувачем не повністю/частково виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано не повний висновок виконаної роботи та коротка відповідь на деякі контрольні запитання; не повністю наведена спеціальна термінологія для проведення літературного пошуку.
1-3	Здобувач вищої освіти розв'язав завдання на лабораторних заняттях, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання лабораторної роботи. Частково вміє аргументувати свої думки.
0	Здобувач вищої освіти неправильно виконав завдання на лабораторних заняттях, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів з соціального підприємництва. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання

опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його висвітлює. Наводить конкретні приклади, що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
0-3	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не аргументовано його висвітлює. Наводить не конкретні приклади, що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні

Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Робота є повною і детальною, з чітким розумінням теми, правильною структурою та глибоким аналізом. Висновки і рекомендації є обґрунтованими і добре сформульованими. Робота демонструє високий рівень самостійності і якісного вирішення завдань, з дуже малою кількістю або взагалі без помилок.
2	Робота є правильною і логічно структурованою, з основним розумінням теми. Аналіз і рекомендації є загалом правильними, але містять певні недоліки або помилки. Робота демонструє хороший рівень самостійності, але є можливість для подальшого покращення.
1	Робота має суттєві проблеми в розумінні теми, з помітними проблемами в аналізі і структурі. Висновки і рекомендації містять недоліки. Робота потребує значного доопрацювання і демонструє обмежену самостійність.
0	Завдання не виконано або робота є абсолютно невідповідною. Відсутні відповіді на питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів. Відсутнє розуміння теми. Робота не відповідає вимогам і не демонструє жодного рівня самостійності, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.